

FORMIDLING OG DOKUMENTERING

Kildernes By - Roskilde

NATIONALPARK
SKJOLDUNGERNES LAND

Rotary
ROSKILDE ROTARY KLUB

I projektet "Kildernes By – Roskilde" ønsker vi at levendegøre den unikke kulturarv, som kilderne er for byen. Det skal blandt andet ske gennem en omfattende formidlingsindsats, der favner en bred målgruppe via forskellige, målrettede, fysiske og digitale indsatser.

Levendegørelse af kilderne

I projekt Kildernes By – Roskilde er det helt centralt, at kilderne og den historie, de fortæller, igen gøres tilgængelig for alle. Det skal være en oplevelse at møde kilderne i byrummet, og gennem mødet med kilderne både i byen og via digitale kanaler, skal vi vække de besøgendes nysgerrighed med både viden, gode historier, sanselige erfaringer og flere oplevelser. Målet er, at kildernes historie og betydning for byen igen bliver en del af den lokale bevidsthed og en attraktion for besøgende.

Dokumentering

Formidlingen af Roskildes kilder skal tage udgangspunkt i de historiske fakta, vi har om kilderne. Derfor er dokumentering en vigtig del af projektet. Formidlingsindsatsen skal tage udgangspunkt i dokumenteringen, samt menneskets forhold til vand som ressource før, nu og i fremtiden.

Fysisk og digital formidling

I projektet etableres fire nye byrum omkring fire udvalgte kilder. For mange vil de nye byrum være det første møde med byens kilder. Derfor er den fysiske formidling ude ved kilderne, i byrummene omkring kilderne og på ruten mellem kilderne afgørende i forhold til projektets ambition om at nå ud til alle. I den fysiske formidling skal der være særligt fokus på de sanselige og æstetiske oplevelser.

Den digitale formidling skal understøtte og spille sammen med den fysiske formidling både før, under og efter besøget ved kilderne. Dermed skal man både kunne forberede sit besøg, finde digitale oplevelser ude på ruten og mere viden og flere oplevelser hjemme i sofaen.

Målgrupper

Projektet "Kildernes By – Roskilde" arbejder med en meget bred målgruppe, der skal favne både lokale, turister, familier, børn, unge og skolebørn. Derfor skal projektets formidlingsindsats bestå af mange målrettede indsatser, der søger at nå ud til hver af projektets målgrupper. To særligt vigtige målgrupper i projektet er børn og unge, samt dem, der ikke normalt opsøger byens kulturtilbud. Disse målgrupper vil vi nå blandt andet gennem en omfattende indsats målrettet elever i grundskolen og de ældste børnehavebørn.

Undervisningsindsatsen skal sikre, at lokale skolebørn får flere udeskole-tilbud, sanselige oplevelser og en forståelse omkring især byens historie, kultur og vandet som ressource.

Tilgængelighed

Projektet "Kildernes By – Roskilde" har stort fokus på, at oplevelserne, der udvikles, skal være for alle. Tilgængelighed er derfor et nøgleord, og her er formidlingen ligeså vigtig som indretningen af byrum. Derfor skal der i projektet også sikres kommunikation og formidling målrettet mennesker med handicap, der fx tydeliggør adgangsforhold ude ved kilderne og på ruten mellem dem.

Se mere i faktarket om Byrum og Tilgængelighed.

Lokale fællesskaber og forankring

Tilbagevendende arrangementer med involvering af lokale frivillige og foreninger skal øge den lokale bevidsthed om kilderne og deres historie, "uddanne" lokale ambassadører og sikre lokal forankring og lokale fællesskaber omkring kilderne.

PROJEKTER

Formidlingsindsatsen vil bestå af en række projekter, der både skal formidle de enkelte byrum, kilderne som en samlet fortælling og diverse temaer, som fx helbredelse, ressourcer og kulturhistorie.

Herunder følger formidlingsindsatsens konkrete projekter:

Dokumentering

En del af indsatsen vil være at afdække historien omkring kilderne og udgive denne viden i bogformat.

Visuel identitet og piktogram

Formidlingen af kilderne skal have en rød tråd og være i fin sammenhæng med byens udtryk, historien, byens fyrtårne og nationalparken. Derfor skal der udvikles en visuel identitet til projektet, som lægges ned over alle formidlingslagene. Der skal desuden tegnes et piktogram, som både kan bruges digitalt i fx app og fysisk til markering af kilderuten.

Undervisning

Det skal være nemt at besøge kilderne med en skoleklasse. De nye byrum skal kunne fungere som udendørs klasselokaler. Her skal lærere kunne tage eleverne med ud og slå sig ned som led i et undervisningsforløb om Roskildes kilder, historie, kultur eller vand som ressource. Nye undervisningsmaterialer skal støtte op om undervisningen ude ved kilderne:

9 undervisningsforløb

Der udvikles mindst tre faglige forløb til indskoling, tre til mellemtrinnet og tre til udskoling. Forløbene skal kunne afvikles af læreren på egen hånd, og hvert forløb skal foregå både hjemme på skolen og ude ved kilderne. Derved bliver de konkrete og sanselige oplevelser ude ved kilderne både forberedt hjemme på skolen og bearbejdet hjemme efterfølgende. Materialerne skal tilgængeliggøres via nationalparkens hjemmeside og udeskole-plattformen "Skoven i Skolen".

4 opgavehæfter

Opgavehæfterne "Leg og Lær i Skjoldungernes Land" aktiverer børn til at gå på opdagelse ved kilderne og på ruten mellem kilderne. Opgavehæfterne er målrettet de yngste skolebørn og ældste børnehavebørn. De kan bruges af børnefamilier og som materiale til skoleklasser og børnehaver. Hæftet og kilderne kan skabe grundlag for længere undervisningsforløb i fx historie, geologi, dansk, matematik og samfundsfag. I projektet skal der udvikles fire hæfter – ét til hvert byrum, og hvert hæfte får sit eget overordnede tema.

Fysisk og digital formidling

APP

Kilderne skal formidles i appen Nationalpark Skjoldungelandet. I appen skal alle kunne finde kort, kilderute, beskrivelser af kilderne, lydfortællinger, små film, mv. Appen findes allerede og har allerede knap 20.000 downloads, og appen markedsføres allerede af både Nationalpark Skjoldungernes Land og Visit Fjordlandet. Appen kan også bruges som webkort, hvorved data og rutemarkering fra appen også kan tilgås via hjemmesiden på desktop.

Appen vil dog kræve en smule udvikling for at fungere optimalt til formålet. Helt konkret skal der udvikles:

- En bedre funktion til lydafspilning, som skal gøre det muligt at afspille en lydfortælling selvom man lukker vinduet for fx at tilgå kortet eller lægge telefonen i lommen.
- En redigerbar forside, så vi bedre kan fremhæve kilderuten
- Mulighed for at kunne sende push beskeder, når man er særlige steder på ruten
- Mulighed for at linke direkte til ruten (en specifik url) på webkortet

Hjemmeside

Projektets hjemmeside skal opbygges som et digitalt univers med både fotos, film, tekster og lyd – hvor oplevelserne og historiefortællingen omkring kilderne er i højsædet. Via QR koder ude i landskabet vil den fysiske og digitale formidling blive koblet sammen. Dette digitale univers integreres under www.nationalparkskjoldungernesland.dk. Nationalparken vil stå for udviklingen og vedligehold af indholdet på siden, samt sikre den løbende formidling og markedsføring af siden i samarbejde med partnere som fx Visit Fjordlandet og Roskilde Kommune.

Indholdet på siden skal udvikles, så der er noget for både børnefamilier, turister og lokale i alle aldre og den skal være visuelt båret. Foruden tekst skal der til hjemmesiden produceres:

- Mindst 6 film – hvoraf to oversættes til engelsk (én målrettet børn og én målrettet voksne)
- 50 fotos med både børn og voksne ude ved kilderne

Folder

En fysisk folder skal udvikles, trykkes og ligge tilgængelig på fx Roskilde Museum og byens biblioteker, ligesom den vil kunne blive delt ud ved nationalparkens arrangementer og af samarbejdspartnere som fx Visit Fjordlandet. Folderen skal inspirere og tilgængeliggøre oplevelserne omkring kilderne. Den skal målrettes voksne og den skal udgives på dansk og engelsk.

Kilderute

En rute fører besøgende rundt mellem de otte kildemonumenter. På turen rundt mellem kilderne går man på tværs af de veje, der normalt fører folk gennem Roskilde, hvorved man ser nye sider af byen. Ruten skal tegnes og markeres i to versioner: En rute på knap 5 km, som går rundt mellem alle otte kildemonumenter, og en kortere rute på 1-2 km målrettet børn.

Ruterne skal være synlige i appen, på hjemmesiden, i en analog folder og ude på selve ruten. Markeringen af ruten skal ske i samarbejde med kunstner og med udgangspunkt i den visuelle identitet.

Fysiske skilte

Skilte med faktuel formidling og idéer til oplevelser omkring kilden. Hvor det er muligt, skal skiltene kunne interagere med publikum, fx via taktile elementer, quizzes eller lege. Ved de kilder, der indgår i nye byrum, skal skiltene udseende udvikles i samarbejde med kunstner og landskabsarkitekt, så de indgår som integrerede elementer i det enkelte byrum. På skiltene skal der være en engelsk oversættelse i samme omfang som Vikingskibsmuseet, ROMU og Roskilde Domkirke gør det.

Natureventyr

Til den korte version af kilderuten udvikler vi et Natureventyr. Natureventyr er fortællinger målrettet de 3-8-årige, der via appen Natureventyr guider børnefamilierne rundt på en kort rute. Undervejs åbner sig kapitler og børnene inddrages i fortællingen som aktive deltagere. Derved udfoldes kildernes historie på en fantasifuld måde.

Rygsæk til børnefamilier

Til projektet udvikler vi en rygsæk, som besøgende kan låne ved fx biblioteket, Byens hus eller et museum. Tasken skal hjælpe børnefamilier ud til byens kilder og inspirere børn og deres familier til at gå på opdagelse ved kilderne, undersøge og få sanselige oplevelser, der danner knager i erindringen og derved gør kildernes historie og kultur nemmere tilgængelig for den yngste målgruppe. I rygsækken kan familierne finde materialer, der opfordrer til undersøgelser og formidler viden i børnehøjde, fx et aktivitethæfte, en lille frådsten, lup, byg-selv-vandmølle, etc.

Idéen udvikles som et pilotprojekt med 10 rygsække og afprøves ved et arrangement med naturvejleder, hvorefter konceptet justeres.

Installationer

Formidlingen skal være forskellig ved de forskellige kilder. Fysiske installationer kan ved nogle af kilderne indbyde til leg med vand og flere sanselige oplevelser, hvor de andre steder kan indbyde til ro og fordybelse. Udviklingen af formidlingsindsatser tilpasset de enkelte byrum skal ske i samråd med landskabsarkitekt og kunstner, sådan at de indgår i helheden. Indsatser er fx:

- **Hydraulisk leg med landskabsdannelse, dæmninger, mm.** Primær målgruppe: børn
- **Lyttebænke og lydinstallationer.** Kreativt udformede bænke med et lytte-element. Det kan enten være en QR kode, som sender den besøgende til en lydoplevelse, der skal opleves via telefonen og et sæt medbragte høretelefoner. Det kan også være en fysisk afspiller, der sættes i gang fx ved at dreje på et hjul. Lydfortællingerne kan målrettes både børn og voksne.

Lydfortællinger

Gennem lyd kan besøgende både opleve kilderne, monumenterne, byrummene og byen – og samtidig få fortællingen om kilderne. Lyd gør besøgende i stand til både at kigge op, lægge telefonen væk og opleve verden omkring sig – med fortællingerne i ørerne. Lydfortællingerne kan tages med på ruten mellem kilderne, eller de kan høres ved hver enkelte kilde, fx på en dedikeret lyttebænk. I projektet vil vi udvikle mindst fire lydfortællinger, hvoraf den ene er målrettet børn.

Årlig tilbagevendende, stor begivenhed

En årlig, tilbagevendende begivenhed, fx en én-dags kildefestival, en 'Vandets Dag' eller et kildemarked, skal være med til at skabe en lokal forankring af projektet hos både erhvervslivet og lokale borgere i alle aldre. Her samles mennesker fra nær og fjern til en festlig dag med masser af aktiviteter og oplevelser, og hvor alle facetter af vandet som bæredygtig ressource er i centrum. Frivillige og lokale foreninger skal inddrages i planlægning og afvikling af aktiviteter på dagen.

Kideløb

Et årligt familie-stjerneløb skal skabe oplevelser på tværs af generationer og samtidig udnytte kilderne og kilderuten mellem dem som anledning til fysisk aktivitet.

100 byvandring

Henover de første fem år vil vi afvikle 100 guidede ture rundt mellem kilderne, hvor en kyndig formidler (fx en historiker) udfolder kildernes historie – fra det store perspektiv til de enkelte kilders anekdoter. Projektgruppen vil stå for koordinering og markedsføring, mens selve vandringerne skal varetages af lokale ildsjæle.

